

ตลาดสินค้าอาหารในอินโดนีเซีย

ส่วนวิจัยธุรกิจ 1, ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ข้อมูลที่น่าสนใจ

จำนวนผู้บริโภค : 240 ล้านคน

รายได้เฉลี่ยต่อหัว : 2,200 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี

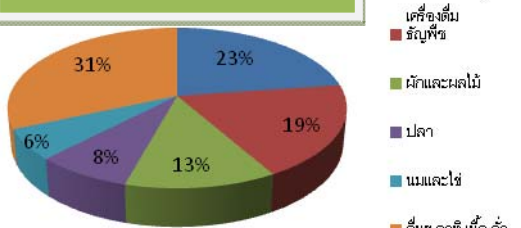
มูลค่าตลาดอาหาร : 41,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่านำเข้าสินค้าอาหาร : 8-9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทำไมตลาดสินค้าอาหารในอินโดนีเซียจึงน่าสนใจ

- เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ด้วยจำนวนประชากรมากถึง 240 ล้านคน หรือเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดของอาเซียนซึ่งมีประมาณ 560 ล้านคน
- ชาวอินโดนีเซียนิยมซื้อสินค้าอาหาร ทั้งซื้อเพื่อรับประทานเองและซื้อเป็นของฝากให้แก่กัน จนส่งผลให้ชาวอินโดนีเซียมีค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอาหารและเครื่องดื่มเฉลี่ยต่อเดือนสูงถึงราวร้อยละ 50 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด
- จำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าอาหารหลายชนิด โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลี ผัก ผลไม้ และนม แต่ละปีมีมูลค่านำเข้าราว 8-9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารและเครื่องดื่ม

ที่มา : Gain Report, USDA, 1 January 2010

โอกาสของสินค้าอาหารไทยในอินโดนีเซีย

แม้ปัจจุบันมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร จากไทยไปอินโดนีเซียยังไม่สูงนัก แต่อาหารเป็นหนึ่งในสินค้าไทยที่มีศักยภาพสูงในการเข้าไปเจาะตลาดอินโดนีเซีย เพราะนอกจากอินโดนีเซียจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าอาหารจำนวนมากในแต่ละปีแล้ว ยังมีปัจจัยสนับสนุนอีกหลากหลายประการ ดังนี้

- ชาวอินโดนีเซียนิยมอาหารรสจัดและใช้เครื่องเทศหลากหลายชนิดคล้ายกับอาหารไทย
- สินค้าอาหารจากไทยส่วนใหญ่มีราคาไม่สูงนัก สอดคล้องกับพฤติกรรมทางเลือกซื้อสินค้าของชาวอินโดนีเซียที่นิยมเลือกซื้อสินค้าโดยให้ความสำคัญกับราคาเป็นสำคัญ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ปานกลางถึงต่ำ
- ชาวอินโดนีเซียมีทัศนคติที่ดีต่อสินค้าอาหารของไทย เนื่องจากมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับเมื่อเทียบกับสินค้าอาหารของประเทศคู่แข่ง อาทิ เวียดนามและจีน ซึ่งมีราคาใกล้เคียงกัน
- ระยะเวลาขนส่งสินค้าทางเรือจากไทยไปอินโดนีเซียใช้เวลาเพียง 5-7 วัน ขณะที่ใช้การขนส่งสินค้าทางเรือไปตลาดส่งออกหลักของไทยใช้เวลามากกว่า อาทิ ญี่ปุ่นใช้เวลาประมาณ 10-15 วัน และสหรัฐฯ ประมาณ 25-30 วัน
- อัตราภาษีนำเข้าสินค้าอาหารที่อินโดนีเซียเรียกเก็บจากไทยค่อนข้างต่ำ โดยสินค้าเกือบทุกรายการถูกเรียกเก็บภาษีที่อัตราร้อยละ 0 ตั้งแต่ปี 2553 ภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA)

ด้วยปัจจัยสนับสนุนดังกล่าว จึงคาดว่าสินค้าอาหารของไทยจะมีโอกาสขยายตัวดีในอินโดนีเซีย โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่เร่งรุกตลาด เพื่อรับแต้มต่อจากการที่อินโดนีเซียปรับลดอัตราภาษีนำเข้าเหลือร้อยละ 0 ภายใต้ข้อตกลง AFTA และเพื่อเข้าตลาดก่อนที่นโยบายเพิ่มผลผลิตภาคเกษตรกรรมและประมงให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคของอินโดนีเซียอาจ

นำไปสู่การปกป้องอุตสาหกรรมอาหารในประเทศในระยะต่อไป ทั้งนี้ สินค้าอาหารที่ผู้ประกอบการไทยขอใช้สิทธิประโยชน์เพื่อส่งออกไปอินโดนีเซียภายใต้ข้อตกลง AFTA สูงสุดในปัจจุบันได้แก่ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง รองลงมา คือ ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูป ไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์

นอกจากสินค้าอาหารที่ต้องช่วงชิงตลาดโดยใช้การแข่งขันด้านราคาเป็นหลักแล้ว สินค้าอาหารที่มีราคาแพงของไทย อาทิ ทูเรียน ก็มีศักยภาพเข้าไปเจาะตลาดอินโดนีเซียได้เช่นกัน โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีรายได้ค่อนข้างสูง-สูงมากที่แม้มีเพียงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ แต่คิดเป็นจำนวนมากถึง 20-30 ล้านคน

สินค้าอาหารที่มีศักยภาพในการเจาะตลาดอินโดนีเซีย

✚ อาหารพร้อมรับประทาน (Ready to eat) เนื่องจากปัจจุบันวิถีชีวิตของชาวอินโดนีเซียเร่งรีบขึ้น มีชั่วโมงการทำงานต่อวันยาวนานขึ้น ประกอบกับสตรีชาวอินโดนีเซียออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น จึงมีเวลาเตรียมอาหารน้อยลง ส่งผลให้อาหารพร้อมรับประทานเป็นที่ต้องการมากขึ้น โดยเกาะชวา นับเป็นตลาดอาหารพร้อมรับประทานที่มีศักยภาพเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่ถึงร้อยละ 60 ของประชากรทั้งประเทศ และเป็นพื้นที่ตั้งของเมืองธุรกิจสำคัญ เช่น จาการ์ตา ทั้งนี้ อาหารพร้อมรับประทานที่นิยมมากในอินโดนีเซียในปัจจุบัน คือ อาหารทะเลพร้อมรับประทานทั้งแบบแช่แข็งและบรรจุกระป๋อง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และของขบเคี้ยวที่มีรสชาติหวานและเค็ม

✚ อาหารฮาลาล เนื่องจากอินโดนีเซียมีประชากรมุสลิมมากที่สุดในโลก (ประมาณ 200 ล้านคน หรือกว่าร้อยละ 10 ของประชากรมุสลิมทั่วโลก) และยังมีความต้องการนำเข้าสินค้าฮาลาลสูง สำหรับสินค้าอาหารฮาลาลของไทยที่มีศักยภาพในการส่งออก ได้แก่ อาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป ผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกแช่แข็งและแปรรูป รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปอื่นๆ และเครื่องปรุงรส ทั้งนี้ สินค้าอาหารฮาลาลที่จะวางจำหน่ายในอินโดนีเซีย ควรได้รับการรับรองตราสัญลักษณ์ฮาลาลจากหน่วยงานที่อินโดนีเซียให้การยอมรับเท่านั้น อาทิ สถาบันประเมินอาหาร ยา และเครื่องสำอางของสภาอุลมา (Majelis Ulama Indonesia : MUI) ซึ่งเป็นหน่วยงานมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดในอินโดนีเซีย และเมื่อได้รับการรับรองและอนุญาตให้ติดเครื่องหมายฮาลาลบนผลิตภัณฑ์แล้ว ควรแสดงเครื่องหมายให้เห็นชัดเจนบนฉลากสินค้า

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากอินโดนีเซียยังขาดแคลนห้องเย็นเพื่อใช้เก็บรักษาสินค้าอาหาร ผู้ส่งออกสินค้าอาหารไปอินโดนีเซีย จึงควรเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทนต่ออากาศร้อนได้ดี หรือเลือกส่งออกสินค้าอาหารที่ไม่ต้องเก็บรักษาในอุณหภูมิที่ต่ำมาก

ลักษณะของสินค้าอาหารที่มีแนวโน้มเป็นที่นิยม

- อาหารแบบตะวันตก แม้ข้าวยังเป็นอาหารหลักของชาวอินโดนีเซีย แต่พบว่าชาวอินโดนีเซียหันมานิยมบริโภคอาหารแบบตะวันตกมากขึ้น อาทิ ขนมปัง พาสตา และสปาเกตตี สังเกตได้จากร้านอาหารหลายแห่งเริ่มนำเข้ามาบรรจุในรายการอาหาร
- อาหารที่บรรจุในหีบห่อขนาดเล็ก มีแนวโน้มได้รับความนิยมมากทั้งในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้สูง
 - ผู้มีรายได้น้อย นิยมเลือกซื้อสินค้าอาหารที่บรรจุอยู่ในหีบห่อขนาดเล็กพอเหมาะสำหรับการบริโภคในแต่ละมื้อหรือในแต่ละวันมากกว่าอาหารที่บรรจุอยู่ในหีบห่อขนาดใหญ่ ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมากขึ้นในการซื้อแต่ละครั้ง
 - ผู้มีรายได้สูง นิยมเลือกซื้ออาหารบรรจุในหีบห่อขนาดเล็ก เพื่อจะได้มีโอกาสได้ทดลองรับประทานอาหารชนิดใหม่ๆ

ข้อควรรู้ : อินโดนีเซียเข้มงวดมากขึ้น กับการตรวจสอบมาตรฐานฮาลาล และอยู่ระหว่างการปรับปรุงระเบียบการรับรองฮาลาล เพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าที่ติดฉลากฮาลาลเป็นไปตามข้อปฏิบัติทางศาสนา ส่งผลให้ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมาพบว่า มีผู้ส่งออกหลายรายประสบปัญหาในการส่งออกอาหารฮาลาลไปอินโดนีเซีย เนื่องจากอินโดนีเซียไม่ยอมรับใบรับรองฮาลาลจากหน่วยงานบางแห่งของประเทศ

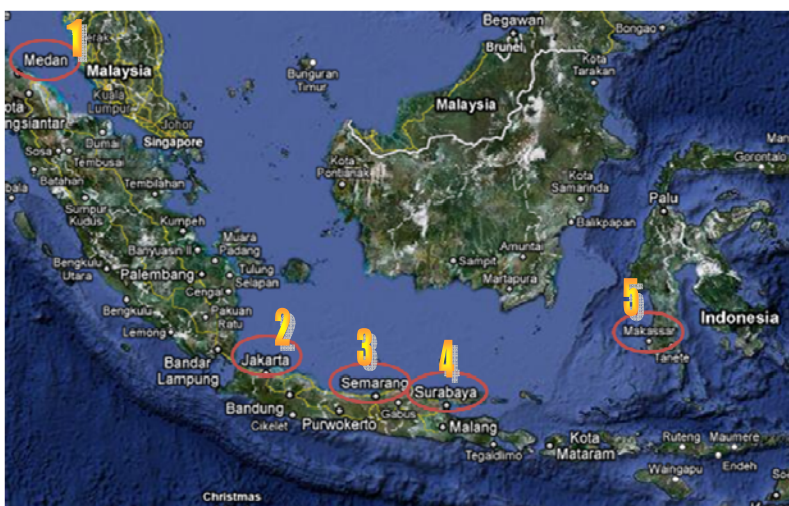
กฎระเบียบการนำเข้าสินค้าอาหาร

การจดทะเบียน การนำเข้าและจำหน่ายสินค้าอาหารในอินโดนีเซีย ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนกับ National Agency for Drug and Food Control ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสินค้าอาหารของอินโดนีเซีย กระบวนการนี้ค่อนข้างซับซ้อนและใช้เวลายาวนาน 6 เดือน ทั้งนี้ ผู้ส่งออกควรแต่งตั้งผู้นำเข้าหรือตัวแทนจำหน่ายสินค้าในอินโดนีเซียเป็นตัวแทนยื่นเรื่องจดทะเบียนสินค้ากับหน่วยงานดังกล่าว

การปิดฉลาก สินค้าอาหารที่วางจำหน่ายในอินโดนีเซียต้องติดฉลากระบุรายละเอียดต่างๆ ตามที่ทางการกำหนด อาทิ ตรายี่ห้อ ชื่อและที่อยู่ของผู้ผลิต ประเทศผู้ผลิต และส่วนผสมของวัตถุดิบ เป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาอินโดนีเซีย ส่วนสินค้าประเภทเนื้อสัตว์หากเป็นฮาลาล ควรปิดฉลากเครื่องหมายฮาลาลด้วย

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2551 รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดให้สินค้าอาหารและเครื่องดื่มที่นำเข้ามาในช่วงระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552-31 ธันวาคม 2553 ต้องนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีการค้าของอินโดนีเซีย และการนำเข้าต้องผ่านท่าเรือที่กำหนดไว้ 5 แห่ง เท่านั้น คือ Belawan เมือง Medan, Tanjung Priok กรุง Jakarta, Tanjung Emas เมือง Semarang, Tanjung Perak เมือง Surabaya และ Soekarno Hatta เมือง Makassar รวมถึงท่าอากาศยานระหว่างประเทศทุกแห่ง นอกจากนี้ สินค้านำเข้าดังกล่าวต้องผ่านการตรวจสอบทางเทคนิคโดยผู้สำรวจ (Surveyor) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีการค้าของอินโดนีเซียที่ท่าเรือขนส่งสินค้าต้นทางก่อนส่งออก

ท่าเรือ 5 แห่งที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าอาหาร

ที่มา : www.worldportsource.com

ข้อมูลที่น่าสนใจของท่าเรือ

1. ท่าเรือ **Belawan** ขนส่งสินค้าได้ประมาณปีละ 2 แสนตัน
2. ท่าเรือ **Tanjung Priok** เป็นท่าเรือใหญ่ที่สุดของประเทศ มีปริมาณสินค้าผ่านท่าเรือปีละประมาณ 2.1 ล้านตัน
3. ท่าเรือ **Tanjung Emas** มีปริมาณสินค้าผ่านท่าเรือประมาณปีละ 2.6 แสนตัน
4. ท่าเรือ **Tanjung Perak** ขนส่งสินค้าได้ปีละ 1.2 ล้านตัน
5. ท่าเรือ **Soekarno Hatta** มีปริมาณสินค้าผ่านท่าเรือประมาณปีละ 1.8 แสนตัน

ที่มา : www.boi.go.th

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด